

ህዝባዊ ደምክራሲ

ኣብ ከክልተ ወርሒ ዝሕተም ወግዓዊ ልሳን
ደምክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ
(ደ.ግ.ሓ.ኤ)

ሐደ ዝሰመረ ናይ ሓባር ናይ ፖለቲካዊ ሓይልታት ግንባር/ጽላል/ ከም ህጹጽ እዋናዊ ዕማም ምርግጋጽ ንደሞክራሲያዊ ተጋድሎና ናብ ዝሓሸ ብርኪ ንምስግጋርን ንምዕዋትን ወጻኒዮ።

ህዝቢ ኤርትራ ምእንቲ ምርግጋጽ ሰብአዊ ክብሩን መሰሉን ክብል፡ እንጻር ተኸታታሊ ባዕዳውያን ገዛእቲ ኣብ ዝገበሮ ሃገራዊ ሓርነታዊ ተጋድሎኡ፡ ልዑል ሃገራዊ ፍቕሪ ብዝመልኦ ሓርነትን፡ ጽንዓት፡ ተወፋይነት፡ ጀግንነትን ዝመከተን ከቢድ ሰፍ ዘይብሉ መስዋእቲ ከፊሉ ልዑላዊት ነጻ ዝኾነት ሃገረ ኤርትራ ዘረጋገጸ ህዝቢ ምዃኑ፡ ናይ ቀረባ ተዘክሮናዮ።

እዚ ታሪኻዊ ዓወትዚ ኣብ መስርሕ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራን ዓለምን ኣገዳሲ ምዕራፍ ዝሕዝ ይኹን ደኣምበር፡ ህዝቢ ኤርትራ ዝተበገሰሉ ዕላማታት፡ መሬት ኤርትራ ካብ ባዕዳውያን ገዛእቲ ነጻ ምግባር ጥራሕ ዘይኮነሱ፡ እንኮላይ ካብ ኩሎም መልካዓት ጭቆናታት ሓርነቱ ዝተጎናጸፈ፡ ህዝቢ ንክኸውንን ካብ ድኽነትን ድሕረትን ንክናገፍ ኢሉዮ ንልዕሊ ፍርቂ ዘመን ዝተጋደለ። ንኣደራፊ ናይ መግዛእቲ ከይተንበርከኸ ኣብ ኣፍሪቃ ካብ ዝተኻየዱ ዕጥቃዊ ቃልስታት፡ ዝውሐ ዕድመ ዘለዎ ተጋድሎ ብምክያድ፡ ኣብ ታሪኽ ቃልስታት ህዝቢ ዓለም ክሰፍር ዝኾነ። ህዝቢ ኤርትራ እዚ ኩሉ ጀግንነትን ሓርነትን ዘሕለፈ ተባዕን ቆራጽን ህዝቢ ይኹን ደኣምበር፡ ኣብ ምሉእ ሓርነታዊ ተጋድሎኡ፡ ሕቶ ሓድነት ተቃላሲቲ ሓይልታቱ ኣብ ምርግጋጽ ይኹን፡ ሕቶ ፖለቲካዊ ደሞክራሲ ኣብ ምስፋን ዘይምብቕዑ፡ ሳዕቤኑ ኣብ መስርሕ ቃልሲ ክሳብ ሕድሕድ ምድማያት ዝበጸሕ ብዙሕ ሓጎጽጎጸት ከጋጥሞን፡ ድሕሪ ምርግጋጽ ሃገራዊ ልዕላውነት ከኣ ናይ ሓሳረ-መከራ ህይወት ከጋጥሞ ባህሪያዊዮ ነይሩ።

ካብ እንቋቋሙ ተመን ርግቢት ክውለድ ትጽቢት ከምዘይግበር፡ ካብ ጸረ-ሓድነትን ጸረ-ደሞክራሲን ዝኾነ ጃንዳዊ ኣመራርሓ ህዝባዊ ግንባር፡ ኣብ መስርሕ ብረታዊ ቃልሲ ዘይነበሮ ባህሪ፡ ድሕሪ ሃገራዊ ነጻነት ሽዑ ንሽዑ ደሞክራሲያዊ ኣረኣእያን ኣሰራርሓን ክኸተል ትጽቢት ዝገበረሉ ኣይነበረን። ብስም ህግደፍ ይጠመቕ ብካልእ ብዘዘገድሱ፡ “ ጸበል ጸዲቕ ተቐቢኡ፡ ናይ ሓርነት፣ ሰላም፣ ፍትሒ ሓይሊ ኮይኑ ንህዝቢ ኤርትራ ካብ ድሕረትን ድኽነትን ከናግፎ ትጽቢት ኣይግበረሉን እዩ። ስለዝኾነ ከኣዮ ህዝብታት ኤርትራ፡ ካብዚ ካብ ፈታዊ ናብ ጸላኢ ደምብ ዝተሰጋገረ ትምክሕታዊ ጸረ-ህዝቢ ጃንዳዚ፡ ክሳብታ ናይ ናጽነት ናይ ሕጽናት ግዚኡ እትጽንቀቕ ብዘልፍልፎ/ዝኣትዎ/ዝነበረ ኣጉል መብጸዓታትን ኮነ፡ ብዝነዝሖ ዝነበረ ኣስካሪ /ደሞካክራሲያዊ/ ናይ መናፍሓትን፡ ዘደናገረሉ ዕድልኳ እንተነበረ ድሒሩ ግን፡ ካብ እከይ ተግባራቱን ናይ ገባራይን ሓዳጋይን መላኺ ባህርያቱን፣ ናይ ውሽጥን ወጻኢን ኣዕናዊ ፖሊሲታቱን ብዙሕ ተማሂሩን ተሞኪሩን እዩ።

ቀስብቐስ ደማ ካብኡ እምነቱ ክስሕብ ዝኾነን። ስለዚ እዚ ገና ዘይተመለሰ ከቢድ ናይ ሃገራዊ ሓርነታዊ ቃልሲ ዕዳዚ፡ ናይ መላእ ህዝብታት ኤርትራ ሰፍ ዘይብል ጸር ይኹን ዳኣምበር ብቐንዱ ግን፡ ናይቲ ዝሓሸ ንቕሓት ዝወነነ፡ ቅድመ-ግንባር ኮይኑ ንመስርሕ ብረታዊ ተጋድሎ ክመርሕ ዕድል ዝረኸበ፡ ይኹን ብድሕሪኡ ዝቐጸለ ሃገራዊ ፖለቲካዊ ሓይልታት ጸርዮ። እዚ መጻኢ ዕድል ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ዝውሰን መሰረታዊ ሕቶዚ ከይተመለሰ፡ ህዝቢ ኤርትራ ካብ ጭቆና ተናገፉ፡ ሰላም፣ ደሞክራሲ፣ ጥዑይ ስርዓተ ምሕደራ ዘስተማቕር ሕብረተ-ሰብ ክኸውን ኣይክእልን እዩ።

ድሕሪ ናጽነት ኤርትራ ፖለቲካዊ ሓይልታት ኤርትራ፡ እዚ ጸርዚ ተሰኪሞም ናብ መዕርፍኡ ከብጽሖ ምስቲ ኩሉ ዝገጠሞም ወድዓውን ባዕላውን ጸገማትን ዝውንንዎ ውሱን ዓቕምን ከይተሓለሉ ቃልሶም ዝቐጸሉ ይኹኑ ዳኣምበር ነዚ መሰረታዊ ሕቶዚ ኣብ ምፍታሕ ነዊሕ ራሕቂ ኣይክዱን። ናጽነት ድሕሪ ምርግጋጹ ድሕሪ ሸሞንተ ዓመታት፡ ብሰንኪ ጸሕታሪ ኩናት ባህርያት ስርዓት ህ.ግ.ደ.ፍ. ንኹለን ጎረብብቲ ሃገራት ብዙር ሓዊ ክኣጉድ ድሕሪ ምጽንሑ፡ ኣብ መጨረሻ ኣብታ እንኮ ተሪፋቶ ዝነበረት ኢትዮጵያ ኩናት ምስ ወለዐዮ፡ እቲ ውልዕ ጥፍእ እናበለ ክንዓዝ ዝጸንሐ ናይ ሓድነት ፈተነታት፡ ኣወንታዊ ናይ ግዳም ድርኺት ተሓዊሰዎ፡ ኣብ ታሪኽ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ንመጀመርያ ግዜ፡ “ምሕዝነት ሃገራውያን ሓይልታት ኤርትራ” ብዝሓሸ ናይ

ሰፊሕ ሃገራዊ ግንባር ውዳብ ክብሰር ዝተኻእለ። ካብዚ ቀጸሉ ኤርትራዊ ደሞክራሲያዊ ኪዳንን ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጥን ሰፋሕቲ ውዳቤታት ዘረጋገጸ ግንባራት ምምስራቶም ሓደ ስጉምቲ ንቕድሚታዮ። ከምኡ ይኹን ደኣምበር፡ ብሰንኪ ውሁድ ውሽጣዊ ህይወት ዘይምህላው ኩሉ ግዜ ብዘጋጥም ምፍንጫላትን፡ ጸቢብ ውልቃውን ጉጅላውን ሕሳባትን ምንጽጻጋትን ዓቕምታት ብምውዳብ ብሓደ ኣንፈት፡ ሓቢርካ ብማዕረ ምስራሕን ምምራሕን ብዘይምኽላሉ፡ ዘጋጥም ናይ ዘይተወፋይነት ኣካይዳታትን .ወ.ዘ.ተ ተደማሚርም ናብ ሓያል ወቓዒ ሓይሊ ክሰጋገር ኣይከኣለን። ስለ ዝኹን ከኣ ደምበ ተቓውሞ ኤርትራ ብሓፈሻ፡ ብፍላይ ከኣ፡ እቲ ዝሓሸ ተራ ክጸወት ትጽቢት ዝግበረሉ፡ ፖለቲካዊ ሓይልታት ኤርትራ ከኣ ብፍላይ፡ ሕድሕዱ ምትእምማን ኣጥፊኡ ኣብ ክሊ ሓደ ናይ ሓባር ናይ ፖለቲካዊ ሓይልታት ግንባር ተጠርኒፉ ክቃለስ ኣይበቕዐን። ብኡ መጠን ከኣ፡ እቲ ካብ ደምበ ተቓውሞ ኤርትራ ዝሰፍሐ ሓይልታት ዝጠርኑፊ ሰፊሕ ሃገራዊ ግንባር፡ ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጡ፡ ካብ ምምስራቱ ኣትሒዞ ዝጸንሕዎ ጸገማትን ኣብ መስርሕ ዘጋጠሞ ዓንቀፍቀፋትን ተደማሚሩ ክዳኸም ባህሪያዊዮ።

ንገዛእ ርእሶም ዘይተጠርኑፉን ተጠርኒፎም ዘይተቃለሱን ፖለቲካዊ ሓይልታት ኤርትራ፡ ብኣረኣኢያን ተግባርን ሓደ ኮይኖም ነቲ ዝሰፍሐ ግንባር፡ ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጡ ተጠርኒፎም ኣብ ምምራሕ ግቡእ ተራኣም ክጸወቱ ኣይከኣሉን እዮም። ኣይኮነን ከምዚ ዝኣመሰለ ዝተፈላለዩ ኣረኣኢያታትን ዝንባለታትን ዝሓቕፈ ሰፊሕ ጽላል፡ ከም ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጡ ዝበለ ግንባር፡ ሓደ ግንባር ናይ ፖለቲካዊ ሓይልታት ወይ ሓደ ውድብ /ሰልፊ/ እንተዝኸውንውን ብቐዕ ናይ ኣረኣኢያ መርህ ዝህቦ ዓቕምታት እንተሓጸርዎ፡ ከይዱ ከይዱ እቲ ዘጋጥም ዕጫ ናይ ምድኻም፡ ምድስካልን ምብትታትን ሓደጋ ዘጋጥሞዩ ዝኸውን።

ብሓደ ተጠርኒፍካ ዘይምቅላስን ዘይምምራሕን ዘለዎ ጸገም፡ ናይ ገዛእ ርእሶና ተመክሮኳ እንተራኢና ኣብ ኪዳንን ካብ ኪዳን ወጻእን እናተባህለ ኣብ ምዕዋት ሃገራዊ ጉባኤ ኣብ ሞንጎ ፖ/ዊ ሓይልታት ዘጋጠመ ዘይውህደት ዓቢ ትምህርቲ ክኾነና እዩ ዝግባእ። ብድሕሪኡ እቲ ኣብ ውሽጢ ባይቶ ከጋጥም ዝጸንሐ ጸገማትውን እንተኾነ፡ ሓደ ሓባራዊ ተረድኦታትን መርገጽን ብምሓዝ እኹል ጸዕርታት ዝተገብረሉ ኣይነበረን። ብኣንጻሩ ዝተፈላለዩ መርገጻት ብምሓዝ እቲ ሰቢካዊ ማሕበራት ከይተረፈ ንገዛእ ርእሱ ተመቓቒሎ ኣንሳብ ብሓባር ኣብ ገለ ግዜ ድማ በበይኑ፡ ምስ ፖለቲካዊ ሓይልታት ተመቓቒሎ፡ እቲ ሰፊሕ ግንባር/ጽላል/ ብሓደ መርህን ውዳብን ከይከይድ እናተጸገመ ክመጽእ ምጽንሑን ምህላውን ርእሶ ግሉጽ ሓቂዮ። ስለ ዝኾነ ከኣ እዞም እኩብ ድምር ጸገማት እዚኣቶም ነቲ ግንባር ብሓደ ኣንፈት ከይስጉም፡ ክተሓላለኹ ዝገብርዎ ስለዝኾነ፡ ሕጂ ካብዚ ሕሉፍ ብግቡእ ዘይተወደበን ዝተበታተኹን ተሞክሮዚ እኹል ትምህርቲ ተወሲዱ፡ ዝነበረ ጉድለታት ተኣሪሙ ብናይ ሓባር ራእን፡ ስጡም ውደባን ኣመራርሓን ምትእምማን ኣብ ዓውደ ተግባር/ሰራሕ/ ከም ዝፍጠር ተኣማሚንና ብሓደ ኣንፈት ዝምራሕ ናይ ፖለቲካዊ ሓይልታት ግንባር /ፎርም/ መካኒዝም ምርግጋጽ ዘይስገር ህጹጽ እዋናዊ ዕማም ተጋድሎና ክኸውንዮ ዝግባእ።

እዚ ፖለቲካዊ ሓይልታትዚ፡ ብውዳብ ኣንጻር ክረኣ እንከሎ ነናቱ ፖለቲካዊ መደብ-ዕዮታት ዘለዎ ይኹንምበር እቲ ብሓባር ተወዲቡ ዝገብሮ ኣብ እዋናዊ ተባራዕቲ ሕቶታት ናይ ህዝብና ሕቶ ሰላምን ደሞክራሲን ንምፍታሕ፡ ኣብ ክሊ ሓደ ሰፊሕ ሃገራዊ ግንባር ተጠርኒፎም፡ ስርዓት ህግደፍ ንምውጋድ ብዝተነጸረ መደብ ብደረጃኡም ከካይድዎ ዘለዎም ዕማማት፡ ብሓደ መርህ ንምሕያል ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጡ ዝቃለሱ ፖ/ዊ ሓይልታት ኣብ ምትእስሳር ልዑል ተራዮ ዘለዎ። ድሕሪ ውድቀት ስርዓት ህግደፍ ከኣ፡ ሕቶ ፖለቲካዊ ስልጣን ብፍትሓውን ደሞክራሲያውን ኣገባብ ናብ ዋንኡ ዝኾነ ህዝቢ ብምርካብ፡ መጻኢ ዕድል ህዝብን ሃገርን ዝውስን ሕቶ ፍትሓዊ ምምቕራሕ ስልጣንን ሃብትን ንምርግጋጽ፡ ህዝቢ ዝመረጸም ፖለቲካዊ ሓይልታት ናይ ምምራሕ ተርኣም ዝጸወትሉዮ ዝኸውን። ስለዚ እዚ ኣወዳድባዚ፡ ክሳብ ህግደፍ ዝወድቕ ኣብ ዘሎ ግዜ ኣብ ምልክት ሕቶ ዝኣቱ ኣይኮነን። ህዝብን ሃገርን ካብ ውድቀትን ምብትታንን ኣብ ምድሓን ኣብ ዝግበር ዘሎ ቃልሲ፡ ሓያል ዓቕምታት ወዲቡ፡ ዝሰፍሐ ሓፋሽ ህዝቢ ኣብ ዙርያ ሰፊሕ ሃገራዊ ግንባር፡ ኤርትራ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጡ ክዓስል ብምግባር፡ ዝወጠናም ዕማማት ኣብ ምዕዋት ከመይ ብብደረጃኡ ናይ ምምራሕ ተርኡ ይጸወት ቀንዲ ዋኒን ናይዚ መድረኽዚዮ።

አብ ክሊዚ ግንባርዝን ኣብቲ ሰፊሕ ሃገራዊ ግንባር ወይ ባይቶን ብሓደ ኣንፈት ተወዲብካን ተቐራራብካን ብምሰራሕ፡ ሕድሕድ ምትእምማን ክገልብት ብምግባር፡ እቶም ሓደ ኣረኣኢያ ዘለዎም ሓይልታት ብመሰርሕ፡ አብ ክሊ ሓደ ውድብ ተሓናፊጾም ክኸዱ ናብ ዘኸእሎም ዝሓሸ ናይ ምርድዳእ ባይታ ዝፈጥርዮ። እዚ ውዳብዚ ካብዚ ሓሊፉ ኣብ ውሽጡ ይኹን ኣብ ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ፡ ነብስ ወከፍ ፖለቲካዊ ሓይሊ ክሳብ ክንደይ ብዘይተጎለባነት ግዲኡ የብርክት ኣሎ ዝሓሸ ናይ ሕድሕድ መገማገሚ መድረኽ ክፍጠር ባይታ ዘግጥሖ ዝኸውን። እዚ ከምዚ ዓይነት ውዳብ ንዓባይቲ መድረኽዎ ሕቶታት ብዝተጸንዐ መንገዲ ምላሽ ዝህብ፡ መሰርሕ ፖለቲካዊ ኣንፈት ንምንጻርውን ዝሕግዞዮ። ነገራት ኣቐዲምካ ብምውዳድ ኣኼባታት ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ኮነ፡ ሃገራዊ ጉባኤ ኣብ ምዕዋት፡ ብኹሉ ሽነኻቱ ቀላሲ ተራ ክጸወት ዝኸእል ሓይሊ ክኸውን ከም ዝኸእል ክዝንጋዕ የብሉን። እንታይ ዓይነት መልክዕ ውዳቤታት ኣለዎም ብዘየገድስ፡ ኣብ ደምበ ተቓውሞ ዝካየዱ ዘለው ዝተፈላለዩ ምንቅስቃሳት ይኹኑ ናይ መናእሰይ ውዳቤታት፡ ሓጋዚ ድዩ ዘይሓጋዚ ነብስ ወከፍ ፖለቲካዊ ሓይሊ ብዝተበታተኸ ኣገባብ ብብዝመሰሎ ኣብ ክንዲ ዝኸይድ፡ ብዝተጸንዐ ኣንፈት ክካየድ ኣብ ምሕጋዝውን ዓቢ ተራዩ ዝጸወት።

እዚ ናይ ፖለቲካዊ ሓይልታት ግንባርዚ ኣብ እዋኑ ክግበር እንተዘይክኢሉ ግን፡ በበይንኻ ተፈላሊኻ ዝዕወት ቃልሲ ስለዘየለ፡ እቲ ዝጸንሐ ጸገማት ምቕጻሉ ኣይተርፍን እዩ። ቃልሲ ደምበ ተቓውሞ ኤርትራ ንድሕሪት ዝምለሰዩ ዝኸውን። ድሕሪ ካልኣይ ስራዕ ኣኼባ ባይቶን ራብዓይ ስራዕ ኣኼባ ፈጻሚ ቤት ጽሕፈትን ንባይቶ ዘጋጠሞ ቅልውላው፡ ህልቂት ኣማኢት ኤርትራውያን ኣብ ላምፕዱዛዩ ኣብቲ ስርዓት ዝተኸሰቱ ናይ ውድቀትን ምንቁልቋልን ምልክታት፡ ኣብዚ መድረኽዚ ዝተቐልቀሉ ዝተባባዑ ኣወንታዊ ምንቅስቃሳትን ተበግሶታትንዮ። ስለዚ ዘይምትርናዕ ናይ ፖለቲካዊ ሓይልታት ግንባር፡ እዚ ኩሉ ኣወንታዊ ናይ ቃልሲ ረስኒ፡ ተበታተኹ ክካየድን ክቐጸን ዝገብርዮ። ናይ

መንእሰያት ውዳብውን እንተኸነ ዋላኳ ክሳብ ሕጂ ናብ ሓደ ሃገር-ለኽ ናይ መንእሰይ ውደባ እንተዘይተሰጋገረ፡ እቲ ተጀሚሩ ዘሎ ጸረ-ህግደፍ ዘትከለ ኣወንታዊ ናይ ቃልሲ ጅማሮታትን ናይ ሓደነት ጸዕርታትን ናብ ዝሓየለ ብርኪ ክሰጋገር ምጽጋሙ ዘይተርፍዮ። ስለዚ ከኣ ምቅልጣፍ ምውዳብ ናይ ፖለቲካዊ ሓይልታት ግንባር፡ ንደሞክራሲያዊ ተጋድሎና፡ ናብ ዝሓሸ ብርኪ ንምስግጋርን ንምዋትን ወሳኒ ስለ ዝኸነ ንምርግጋጽ ከይተሓለልና ንረባረብ።

**ናይ ውድቀትን ምብትታንን
ውሕጅ ከይመጸ መንገዲ ውሕጅ ንጽረግ-**

ህዝብታትናን ሃገርናን ን22 ዓመታት እናተዋህለል ብዝመጸ ዓይነተ-ብዙሕ፡ ጭቆናን ምዝመዛን ህልቂትን ዕንወትን ስደትን ኣብዚ ግዜዚ ዋላ ኳ ዘይንደልዮን ዘይንመርጸን እንተኸነ፡ ኣብ ገምገም ውድቀትን ምብትታንን ተገምጊሞም ምህላዎም ወድዓውን ታሪኻውን ሓቂዮ። ናብዚ ደረት ትርኢትዚ ከብጽሑ ዝግደዱ ዘለዎ ድማ፡ ህዝብታትና ከም ህዝብን ውልቀ ሰባትን ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰል ስለ ዝተሓረፈም። ፍትሕን ሕግን ስኢኖም ብኣድልዎን ብዝተፈላለዩ መልክዕ ብልሽውናታት ስለዝተሳቐዩን ይሳቐዩ ብምህላዎምን። ሓረስታይ ህዝብና መሬት ናይ ምርካብን ሰራሕ ናይ ምጥቃምን ዕድልን መሰልን ስኢኑ፡ ውሕስነት ናብ ዘይብሉ ቁጠባዊ ህይወት ስለ ዝተሳጠሐን።

ህዝብታትና ድማ ብሓፈሻ፡ ሓረስታይ ካብ ዘፍርዮ ዝተፈላለዩ ፍርያት ተጠቀምቲ ብምኳኖምውን ናብ ስእነትን ድኽነትን ብምቅልጥምን፡ ናብ ዳርጋ ምሉእ ተጸባይነት ክበሃል ዝከኣል ጭቡጥ ኩነታት ብምስጥሓምን፡ ካብዚ ሽግርን ጸበባን እዚታት ንምምላጥ ክበሃል፡ ብዘይምቁራጽ መረብቶም፡ ዓደምን ሃገሮምን ሓዲጎም “እንነብረሉ ዓዲ ፍርያት እንሓፍሰሉ ዓውዲ የብልናን” ብዝብል ናይ ተስፋ ምቕራጽ ውሳኔ፡ ብኣማኢትን ኣሽሓትን ዝቐጸሩ ዕድመ፡ ጸታ ሞያ ብዘይፈሊ ኩነታት ናብ ዘየቋርጹ ዋሕዚ ስደት ተቓሊዖም ይሰደዱ ብምህላዎም። ገባቲ ጉጅለ ህግደፍ ንዓሰርተታት ዓመታት ብዘይምቁራጽ ንፖለቲካውን ቁጠባውን ጠቕሙ ክብል፡ ብስም ሃገራዊ

አገልግሎትን ሃገራዊ ልምዳትን ብዙብሉ ምስምሳት፣ ተማሂሩ ሰራሔ ንስድራ ዝሕግዝ ይኹን ዝመርሕ፣ ኣብ ማእቶት ተዋፊሩ ንገዛእ ርእሱን ሃገሩን ዘገልግልን ዝጠቅምን፣ መንእሰይ ወለዶ ብሓፈሻ ካብ ኩሉ ውልቃዊ ማሕበራውን ቁጠባውን ረብሓታቱን አገልግሎትን ምምራሕ ስድራ-ቤታትን ስለ ዝተነጸለን፣ ዝበኸረን፣ ስድራ ቤታት ካብ ስእነትን ድኽነትን፣ ሕማምን ተዛመድቲ ጸገማትን ምስጣሕ ሓሊፊን፣ ከምሃዱታት መሰረት ናይ ሕብረተ-ሰብ ናብ ምብትታንን ምህሳስን ደረጃ ስለዝበጸሓን።

እዚ ኣረመኔናዊ ስርዓት-ውን ብውድዕነቱ ኣራጉን ተዳኺሙን ከም ስርዓት ተለኻኺሙ ክወድቕ ብቐለሉ ዘይሓዊ በሰላ ንዕርብርቡ ክጠፍእ ኣብዝተዳለወሉ ኩነታት ይርከብ ስለዘሎ። ቦቲ ካልእ ገጽ ድማ፣ ጉጅለ መንግስቲ ህግደፍ ንህዝብታትናን ሃገርናን ስጋኦም እናበልዐ ዓጽዋም እንዳቐርጠመ ተዳኺሞም ናብ ሓደጋ ውድቀትን ምብትታንን እናደፍሉም እንከሎ፣ ተቐወምቲ ሓይልታት ነዚ እናዓበዩ ዝኸይድ ዘሎ ሓደጋ ዓጺፉ ናብ ንቡር ቦትኡ ክመልሱን ከውሕሱን ዝኸእል ውሁድን ኣድማዕን ቃልሲ ኣብ ከበርክተሉ ዝኸእል ኩነታት ዘይምህላው ድማ፣ ነዚ ህዝብን ሃገርን ዝህድድ ዘሎ ወድዓዊ ጸገማት መመሊሱ ክዓብን ናብ ኣሰካፊ ጽፍሒ ክበርኽን ኣብ ምግባር፣ ናይ ገዛእ ርእሱ ኣሉታዊ ኣስተዋጽኦ ዘበርኽት ዘሎ ፖለቲካዊ ተርእዮዮ። እዞም ኣብ ልዕሊ ህብዝታትና ዘጋጥሙ ዘለው ጭቆናታት፣ ምዝመዛን ኣድልዎታትን፣ ስእነትን ድኽነትን፣ ገደብ ዘይብሉ ምፍንቓልን ስደትን፣ ምጽጋም ስድራ ቤታትን ምፍራስን፣ እቲ ስርዓት ባህሩን ዕላምኡን ኮይንዎ ዘካይዶ ዘሎ ህልቂትን ዕንገትን ተታሓሒዛ ናይ ምጥፋእ መማረጺኡን፣ ናይ ተቐወምቲ ሓይልታት፣ ወጽዓን ምዝመዛን፣ ስእነት ፍትሕን ኣድልዎን .ወዘተ ብመሰረቱ ኣብ ምፍታሕን ኣብዚ ግዜዚ ድማ ህዝብን ሃገርን ኣብ ምድሓን ዘርእይዎ ዘለው ዛሕልን ሕመቓትን ተደማሚርምዮም እምበኣር ህዝብታትናን ሃገርናን ካብ ተሰከምቲ ሕሰማትን ኣደራዓትን ስእነትን ድኽነትን፣ ጸበባን ተነጽሎን ምዃን ሓሊፎም፣ ናብ ገምገም ሓደጋ ውድቀትን ምብትታንን ክሳጥሑ ዘገድዶም ዘሎ ወድዓዊ ምኽንያታት እዮም።

እዚ ኣብ ህብዝታትናን ሃገርናን ሰፊኑ ዘሎ ኣሰካፊ ሓደጋዚ ብኣጋ መግትኢ ክግበረሉ እንተዘይኻኢሉ፣ ዋላኳ ከም ዜጋታትን ህዝብታትን ዘይንደልዮን ዘይንምዮን እንተኾነ፣ ተግባራዊ ክኸውን ዝገትእ ሓይሊ /ኩነታት/ ክህሉ ኣይክእልንዮ። ካብዚ ከም ህዝብን ሃገርን ናብ ልዕሊና ኣንጠልጠሉ ዘሎ ሓደጋ ውድቀትን ምብትታንን ክንድሕን እንክእል ድማ፣ መጀመርያ ናብ ከምዚ ዝኣመሰለ ተኣፋፍን ሓደገኛን ኩነታት ክንሳጣሕ ዘገደደና ጠንቂ ኣብ ስልጣን ተኸዲጩ ፖለቲካዊ ስልጣንን ቁጠባ ሃገርን ንብሕቱ ዝጥቀሙሉ ዘሎ፣ ህዝቢ ከም ህዝቢ ናብ ዘመናዊ ጊዓን፣ መግልገልን ለዊጡ ብሓይልን ዓመጽን፣ ህዝብን ሃገርን እናረመሰን እናፍረሰን ዝጥቀም ዘሎ፣ ጉጅላዊ መንግስቲ ምዃኑ ምፍላጥ የድሊ። እዚ ጉጅላዊ ጸረ-ሰላምን ጸረ-ደሞክራሲን ባህሪያቱን ዕላምኡን ንምትግባር ክብል ውላድ ህዝቢ ዝኾነ መንእሰይ፣ ገንዘብን ጉልበትን ህዝብን ገቢቱ ኣብ ዕንገትን ሞትን ስንክልናን፣ ናይ ከባቢ ጽልእን ተነጽሎን ይፈጥር ከም ዘሎ ምግንዛብ የድልየና። ህዝብታትና ክጠምዩ፣ ክዓርቁን ክሓሙን፣ ክፈናቐሉን ክሰደዱን ኣብ ዘዝኸደዎ ከባብን ሃገራትን ናይ ሕሰምን ተነጽሎን ክፉእ ማሕበራዊ

ናብራ ከሕልፉ ዝግደዱ ዘለው፣ ጉጅለ ህግደፍ ብዝፈጠሮ ጸገማት ምዃኑ ነዚ ጉጅላዊ ብንጽር ሓላፍነት ከነሰክሞ ክንክእል ኣለና። ስደት ከም ምልክትን መግለጽን ተቐወሞን መፍትሒ ግዝያዊ ጸገማት ኣብ ምቅላል ይኹን ደኣምበር፡

መንገዲ ስደት ብምኸታል ናይ ዝተወሰነ ስደራ ቤታት ግዝያዊ ጸገማት ኣብ ምቅላል ተራ ዘለዎ እኳ እንተኾነ ናይ ህዝብን ሃገርን ሽግር ምፍታሕን ምውጋድን ከምዘይከኣል ግን ክንመዝን ኣለና።

ናይ ባዕዲ ወይ ከባቢ ሃገራት ወተሃደራዊ ዓቕሚታት እናመልመሉ፣ ናብ ሱዳን፣ ኢትዮጵያ፣ ጅቡቲ፣ የመን፣ ብምልኣኽ ሃገርናን ጎረባብቲ ሃገራትን ኣብ ሰላምን ምትእምማንን ሕድሕድ ምቅብባልን ምድግጋፍን ዝተሰረተ ርሀው ኩነታትን ዝምድናን ንኸይህሉ ለይትን ቀትርን ዝሰርሕ ዘሎ መንግስቲ ህግደፍ ምዃኑ ክንፈልጥን ሓላፍነት ከነሰክሞን ክንቃለሰንውን ኣገዳሲዮ። እዞም ብመጠኑ ዝተጠቐሱ ሓሳባት ብግቡእ ምፍላጥን ኣገንዝቦ ምሕዳርን ብሓሳብ ደረጃ ነቲ ህዝብን ሃገርን ካብ ውድቀትን ምብትታንን ንምድሓን ከነካይዶ ዝግባእን ኣነካይዶ ዘለናን ዕማም ናይ ቃልሲ ከም መሰረትን እመነ-ኩርነዕን ኮይኖም ዘገልግሉና ኣወወትቲ ሓሳባትዮም።

ካብዚ መሰረታዊ ቅድመ-ኩነታዊ ፖለቲካዊ አገንዝቦን ገምጋምን ብምብጋስ ድማ፡ ንኹሉ መደናገርትን ሸሐጥትን ተግባራት ናይ ጉጅለ መንግስቲ ህግደፍ ብንቕሓት ብምርአይ ከከም ባህሪያቱን አመጽጽኢኡን ክንምክቶን መኪትና ከክፍሽሎን እንክእል። ስለዝኾነ ምብአር መንግስቲ ጉጅለ ህግደፍ ብኹሉ ዓይነት አዕናዊ ተግባራቱ ህዝብን ሃገርን እናዕነውን እናበተነን ክነሱ፡ ንለዋህ ሃገራዊ ስምዒት ናይ ህዝብታት ተበሊጹ ንሕሉፍን ዝበለዩን መግዛእታዊ በሰላ እናዳሓኹሽ /እናራኹሰ/ ህዝብታትና ብሸፈጥ “ላዕላውነት ሃገር ምክልኻል” ዝብል ፕሮፖጋንዳ ብዘይካቲ ባዕሉ ዝጽሕትሮ ጽልእን ቅርሕንትን እንተዘይኮይኑ ካብ ዝኾነት ናይ ከባቢና ሃገራት ንህልውናናን ሃገራዊ ነጻነትናን ላዕላውነትናን ንምድፋር፡ ትህቅን ሃገር ከምዘየላ፡ ናይ ከባቢና ሃገራትን ህዝብታትን ድማ አሕዋትናን ወገናትናን ደአምበር ጸላኤትና ከምዘይኮኑ ብትብዓት ክንምክቶን ንሕሱርን አደናጋርን ፕሮፖጋንዳኡ ምእንቲ ህልውናና ቀጻልነትናን ክንብል ብዕቱብ ክንቃለሶን ከክፍሽሎንዩ ዝህልወና።

አብ ዝተፈላለዩ ናይ ጭቆናን ዓፈናን ትካላት ህግደፍ ዝርከቡ ውጽዓት ሓፋሽ ወተሃደራትን ክልኦት ተዛመድቲ አካላትን ዘላቂ ኩሉ-መዳያዊ ዓቕሞም ዝለከመ ለኪሙ ንምውዳቕ ፋሕጠርጠር አብ ምባል ዝርከብ ዘሎ ጉጅላዊ መንግስቲ ይኹን ብስም ጽገናዊ ለውጢ ህዝቢ ብምንድንጋር ብስም ቀጻልነት ህዝባዊ ግንባር ይኹን ካልእ ናይ ጽገና ጭርሖታት ተሰንዮም ምስ መራሕቲ ህግደፍ ብምርኻብ ዕርቂ ብምግባር ይኹን ዝተወሰኑ ሰባት ካብ ስልጣን ክለግሱ ብምግባር ምስ ላዕለዎት ወተሃደራዊ መኮነናት ብምሻራኽ ክመጽእ ዝክእል ዘይመሰረታዊ /ጽገናዊ/ለውጢ ጠቕሚ ስለዘይብሎም አደናገሮም ናብ ዳግም ባርነታዊ አርዑት ከይጽመዱ ክፈልጡን ምስ ከምእም ዝአመሰሉ ጭቁናት ህዝብታትና ካብ ምድንጋር ድሒኖም ንመሰረታዊ ለውጥን ዝተማለኦ መሰሎምን ረብሓኦምን ምስ ተቓዋሚቲ ሓይልታት ብሓፈሻ፡ ምስ ንመሰረታዊ ለውጢ ዝቃለሱ ከአ ብፍላይ፡ ናይ ቃልሲ ዝምድና ፈጠሮም ህዝብታትናን ሃገርናን ካብ ውድቀትን ምብትታንን ካብ ምድሓን ሓሊፎም ዝተማለኦ ሰላምን ምርግጋእን፣ ደሞክራሲን ፍትሕን፣ ልምዓትን ዕቤትን፣ አብ ምስፋን ልዑል እጃቶም ንምርግጋጽ ክቃለሱንውን ካብቶም ልዑል ሓላፍነትን ተራን ትጽቢትን ዝግበረሉዩ። ስለዝኾነ ጭቁናት ወተሃደራትን ካልኦት አብ ትሕቲ ዝተፈላለዩ ናይ ጭቆና መሓውራት ተሰሪዖም ዝርከቡ ምሓቶምን ብስም ሃገርን መንግስትን አብ ትሕቲ ንህዝብን ሃገርን ንሓደጋ ዘሳጥሕ መንግስቲ ብምኻን ንነብሶምን ንህዝቦምን አብ ዝብድል ተግባራት ምፍጻምን ምንባርን የብቅዕ ክብሉን ምስ ውጽዕ ህዝቦም አንጻርዚ አረሚናዊ መንግስቲ ዝብገስሉን ተራኦም ዝጸወትሉን ግዜ ወቕቱ ዝአኸለ ስለ ዝኾነ ክበራብሩን ክነጥፉንዩ ዝግበኦም።

ተቓዋሚቲ አካላት ከም ፖለቲካዊ ውድባት፡ ስልፍታት፡ ስቪካዊ ግሕበራት..ወዘተ ዝፍለጡን ብዝግቕሞም ናይ ቃልሲ እጃቶም እናጸወቱ ዝመጹን ዝጸወቱ ዘለዉን ብሓፈሻ፡ ከም ዝተወደቡ አካላት መጠን ጭቆናን ምዝመዛን አብ ምልጋስ ይኹን፡ ህዝብን ሃገርን ካብ ውድቀትን ምብትታንን አብ ምድሓን ልዑል ተራ ዝጸወቱን ሓላፍነት ዝሰከሙን ምኻኖም ዘይሰሓትኳ እንተኾነ፡ ብክንድቲ ትጽቢት ዝንበረሎም፡ እጃቶም ክጸወቱ ይበቕዑ ከምዘየለው ካብ ዝኾነ አካልን ካብአቶምን ዝተሰወረ አይኮነን። ስለዝኾነ ተቓዋሚቲ ፖለቲካዊ ውድባት ስልፍታት ይኹን ስቪክ ግሕበራትን ካልኦት አካላትን ዘለናዮ እዋን ሕቶ ፖለቲካዊ ስልጣን እትምየሉ፡ እትሓተሉን ንምርግጋጽ ከበሃል እትወዳደረሉን እትሰሓሓቡሉን ስለዘይኮኑ፡ ብአንጻሩ ህዝብን ሃገርን ካብ ውድቀትን ምብትታንን ንምድሓን ንዘለካ ዓቕሚ ትሕዝቶን ፍልጠትን ብግቡእ ወዲብካን አዋዲድካን እትቃለሰሉ ግዜ ዘይህብ ተሃሞሲ መድረኽ ኢና ዘለና። ስለዝኾነ፡ ዝኾነ ተቓዋሚይ ንዘለዎ ፖለቲካዊ እምነት ከም ዘለዎ ብምሓዝን አፍልጦን ተፈላጥነትን ክረክብ ብሓላፍነታዊ አገባብ እናነጠፈ፡ ምስ ካልኦት መሓቱቱ /መላፍንቱ/ አካላት ብሓባር ኮይኑ አብ ዘቕሞም ሓባራዊ ዕማማት፡ ግንባራዊ ሕግታትን መምርሒታትን ሓባራዊ መሪሕነታትን ብምክባርን ብምምእዛዝን ህዝብን ሃገርን ናይ ምድሓን ሕቶ ቀዳምነት ሂቡ ክቃለስ ከም ዘለዎ ወድዓዊ ኩነታት ህዝብናን ሃገርናን ካብ ዝኾነ ግዜ ንላዕሊ ይጽወዩን ሓላፍነት የስከሞንዩ ዘሎ።

እዞም ልዕል ክብል ዝተጠቕሱ፡ ህዝብን ሃገርን ካብ ውድቀትን ምብትታንን ንምድሓን ዝሕግዙ ፖለቲካዊ አገንዝቦታት ክፈጠሩን ዓኽኡኹም ናብ ተግባር ንምውዓል ክብቃዕን፡ ዝተፈላለዩ ሕብረተ-ሰብአዊ ክፍልታትና ካብ ዝጸንሕዎ አደናጋሪ ፕሮፖጋንጋን ወጽዓን ተናገሮም፡ አብ ድሕነት ህዝብን ሃገርን መስመሮም /ወገኖም/ አለልዮም ተርኦም ክጸወቱ ንምብቃዕ፣ አብዚ ግዜዚ ንህልዊ ናይ ምንቁልቁል ኩነታት ናይቲ አረሚናዊ ስርዓት ብምብላጽ፡ ብዝተፈልለዩ ሜላ ናብ ዳግማይ ጽገና ክሳጥሑ ዝክእሉ ፖለቲካውን ፕሮፖጋንዳውን

ሓደጋታት ህዝቢ ተደናጊሩ ግዳዮም ንክይከውን ክፈልጥን፡ ፈሊጡ ክቃለሶምን ንምግባር ...ወዘተ ኩሉ-መዳያዊ ሓላፍነታት ብዘይዳ ንተቃዋምቲ ውድባትን ስቪካዊ ማሕበራትን ዝምልከት ከቢድ ህዝብን ሃገርን ናይ ምድሓን ሓላፍነት እዩ። ስለዝኾነ፡ ነዚ ከቢድ ናይ ህዝብን ሃገርን ሓላፍነት ብምቕባል ምቅላስ ግድን ኣብ ዝኸውነሉ ፈታኒ ወቕቲ ኢና ንርከብ ዘለና። ስለዝኾነ ከምቲ “ውሕድ ከይመጸ መንገዲ ውሕድ ጽረግ” ዝበሃል ምስላ ብሰንኪዚ ኣረሚናዊ መንግስታዊ ጉጅለ ህግደፍ ዝፈጠሮም ጸገማት፡ ንህዝብናን ሃገርናን ናብ ውድቀትን ምብትታንን ዝደፍኦ ዘሎ ኩሉ-መዳያዊ ሓደጋታት ናብ ጭቡጥ ውድቀትን ምብትታንን ከዩብጽሖም እንከሎ ንምዕጻፉን መለእና ንምውጋዱን ዘኸለለና ኩሉ-መዳያዊ ቅድመ-ኩነት ብምምላእ ንድሕነት ህዝብናን ሃገርንን ንቃለስ። ዝወደቐት ሃገርን ዝተበታተነ ህዝብን ናብ ንቡር ባህሪያዊ ቦትኦምን ኩነታቶምን ንምምላስ ዝግበር ቃልሲ ከቢድ ዋጋ ዝሓትት ስለዝኾነ ብኣጋ ንድሕነት ህዝብን ሃገርን ንምርግጋጽን ምውሓስን ንቃለስ።

ጸገናዊ ለውጢ ተበልጽትን ጸገንትን ዝራኸቡሉ ክሳድ፡-

ወዲ-ሰብ ብባህሪኡ ካብ ዝተሓተ ናብ ዝለወለ፡ ካብ ዝሓመቐ ናብ ዝሓሸ፡ ካብቲ ዝሓሸ ናብቲ ኣዝዩ ዝበለጸ ምዕባል ክሰጋገርዩ ዝሓልም። ሕልሙ ንምዕባት ከኣ ከክንዲ ንገራት ናይ ምንባብ ብልሑ፡ ህርኩትነቱ፡ ምርምሩን ኣፍራይነቱን ኣብ ስራሕ ክጎዩ ይረኣ። እቲ ጉዳይ፡ እቲ ሕልሚ፡ እቲ ድኻም መንባብሮ ንምልዋጥዩ። ህይወት ብቕኑዕ መንገዲ ንምምራሕዩ። ንውላዱ ወይ መጻኢ ወለዶ ጥጡሕ ባይታ ፈጠርካ ንምሕላፍ ኣብ ግምት ዘእተወዩ። እዚ ንኹሎም ደቂ-ሰባት ዝገዝእ ኣተሓሳስባዮ። ምክንያቱ ሰባት ካብ መዓሙቕ ድኻነት ክወጹ ደኣምበር፡ ንድኻነት ከም ርስቲ ወሪሶም ወይ እሙን ፈታዊ ምስኡ ተላጊቦም ክነብሩ ድሌቶም ኣይኮነን። ካብ ዝሩግ ፖለቲካዊ ኩነታት ወጺኦም፡ ብነጻነት ኣብ ዝዋሰኑሉ ውሕስነት ኣብ ዘለዎ ሰላም ክነበሩዩ ትምኒቶም። “ካብ ጉይይ መዓል ክሳድ መሓዝ” ከም ዝበሃል ድማ፡ ወዲ-ሰብ ኣብ ህይወቱ መሰረታዊ ናይ ምዕባል ለውጢ ክርኣ፡ ናብኡ ዘብጸሖ ኣንፈተ-ፖለቲካዊ ምሕደራን ተሓታትነት ዘለዎ ኣመራርሓን ክረከብ ኣለዎ። እዚ ከኣ ንጉስ ባርነትን ኣፍቃሪ ኩናትን ዝኾነ፡ ኣረጊት ስርዓት ከዩልሰካ ዝርከብ ኣይኮነን። ከምቲ ብተፈጥሮ ብዕድመ ዝኣረገ ሰብ፡ ብኣካል ብተሓሳስባን ናብ ናይ ንእስነት ዕድመ ክትምልሶ ዘይከኣል፡ ብባህርን ብተግባርን ኣራጉ ዝመሸመሸ ስማዊ መንግስታዊ ጉጅለ እንተተደልዮውን ብጸገና ክሕደስ ኣይክእልን። ይፍቶ ይጽላእ ዘላቶ ዕድል ሓንቲያ፣ ንሳ ድማ ብውዲ ድዩ ብግዲ ቦታ ምልቃቕ።

ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ጉዕዞ ዝኾነ ዓንቀፍቀፋት ዋላ የጋጥሞ እምበር ከም ህዝቢ ተቃላሳይ ህዝቢዩ። ሓርብኝነቱ ብተግባር ዘመስከረ ህዝቢዩ። ብርግጽ ኣብቲ ዝሓለፎ ዝተናወሐ ብረታዊ ቃልሲ ንሃገራዊ ነጻነት ሓርነት፡ ምስ ጽንዓቱን ተወፋይነቱን ዘይቃዶ ውሽጣዊ ዕንቅፋት የጋጥሞ ነይሩዩ። እቲ ናይ ቃልስን ለውጥን ናህሩ ዘጉድም ዘጋጥሞ ዝነበረ ውሽጣዊ ዕንቅፋት ግን፡ ኣብ መንጎ ሕጉን ደሞክራሲያዊ ኣረእኒያን ድሑር ዝንባሌታትን ዝተፈጥረ መሰረታዊ ፖለቲካዊ ፍሕፍሕ ዝወለዶ ኣይነበረን። ብመሰረታዊ ፖለቲካዊ ትሕዝቶኦም ክምዘኑ እንከለው ሓደ ካብቲ ካልእ ዘይሕሸሉ፡ ስልጣን መን ብላዕለዎይነት ተቐጻጸረ፡ ትምክሕትን ጸብትን ዝራግሕሉ ባይታዩ ነይሩ። መሳኪን ታሕተዎት ተጋደልትን ህዝብን መጻወቲ ቃርሳ ናይዞም ብትምክሕትን ጸብትን ዝቆራቕሱ ዝነበሩ መሪሕነታዊ ኣካላትዮም ነይሮም። ቦቲ ዓይኒ መርፍኡ ዝጠፍኦ ሓላፍነት ዝጎደሎ ናይ ህይወት ጸወታ እቶም ተጻወቲ ኣይተጎድኡን ብወሳኒ መልክዑ ኣይሞቱን ኣይቆሰሉን። እቲ ምስኪን ተጋዳላይን ህዝብንዩ ግዳይ ኮይኑ። እቲ ኩሉ ዋጋ ከፊሉ ተነሓናሕቲ መሪሕነታዊ ጋንታታት ብደሙን ህይወቱን ብሰዓራይን ተሰዓራይን ምስ ተፈላለዮውን ዝኸፍኦ ደኣምበር ዝሓሸ ለውጢ ኣይረኣየን። ኣይኮነን ብመሰረታዊ ለውጢ ብዓይኒ ጸገና ዝምዘንውን ኣብ ኣረኣኒያን ኣሰራርሓን ዝሓሸ መንገዲ ኣይተረኸበን።

ሰዓራይ መሪሕነታዊ ጋንታ ህዝባዊ ግንባር/ህግደፍ ደስ ዝበሎ ስጉምቲ ዝወስደሉ፡ ተስፋ ምሕዝትን ሓድነትን፡ ተስፋ ደሞክራሲን ደሞክራሲያዊ ማዕርነትን ናብ ዘይረኣዩሉ ድቕድቕ ጸልማት ተቐይሩ። እዚ ናይ ርሑቕ ታሪኽን ተዘክሮን ኣይኮነን፡ ናይ ትማሊዩ። ብተራ ጌጋ ዝተፈጸመ ብሸለልታ ዝሕለፍ ድማ ኣይኮነን። ብኹሉ መዕቀኒታት ከቢድ ዋጋ ዘኸፈለናን ክሳብ ሕጂ ስንብራቱ ዘይጠፍኡን ተመክሮዩ። ስለዚ ምበኣር፡ መሰልና ንምርካብ ኣንጻር ወጻዒ ክንቃለስ እንከለና፡ ብዛዕባ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ክንሓስብ እንከለና፡ ነዚ ክንዝክሮን

ክጥቀመሉን ይግባእ። ንለውጢ ምቅላስ ጽቡቅ፣ ግን እንታይ ዓይነት ለውጢ? መን ዝመርሖን ዝርበሓሉን ለውጢ? ኣብ ግምት ከነእቱ ይህልወና። ኣብ ሕሉፍ፣ ኣብ ካልእ ዘይኮነስ ኣብ ባዕልና ካብ ዝተፈጸሙ ዓበይቲ ጉድለታት ዘይንመሃር፣ ዘለናዮ ጭቡጥ

ኩነታት ዘይነንብብ፣ መጻኢና ናበይ፣ ምስ መን ብኸመይ? ዘይነገናዝብ እንተኾይና ግን ፖለቲካዊ መሓዝና ኣይፈለጥናን ኣለና ማለትዮ።

ኣብ ምምጻእ ሃገራዊ ነጻነት ዝተፈጸመ ጌጋን ዝተራእየ ድኽመታትን ሕመቻትን ንሎሚ ትምህርቲ ኮይኑ ከገልግለና ኣለዎ። ትማሊ ብዩዎህነት ድዩ ብስምዒት፣ ብዓይንና ናብ እንሪእ ቀዳማይ ጸላኢ ጥራሕ እንዳቋመትና፣ ንፖለቲካዊ ደሞክራሲ ትሑት ግምት ብምሃብና፣ ዓቢ ፖለቲካዊ ስሕተት ከም ዝፈጸምና ክስቆረና ይግባእ። ህይወት ክቡርዮ። ንስለ ሃገራዊ መንነት፣ ነጻነት፣ ሓርነት፣ ማዕርነት ክበሃል ግን እታ መተካእታ ዘይብላ ህይወት ንመስዋእቲ ዝተቐረበትሉ መድረኽ ነይሩ እዩ። ብዓሰርተታት ኣሽሓት ዝቐጸሩ ሓርበኛታትውን በጃ ኮይኖም። ብክንድኡ ዝቐጸሩ ድማ ኣካሎም ጎዲሎም። እንታይ ንምርካብ እዚ ኩሉ ዋጋ ተኸፊሉ? ብውጽኢቱ ዝተሓፍሰ ህዝባዊ ረብሓታትኸ ምስኡ ዝዳርግ ድዩ ወይስ ዝተረፈ ነገር ኣሎ? እንዳመዛዘንካ ንህልዊ ኩነታት ምንባብን መሰረታዊ ፍታሕ ምንዳይን መድረኽ ዝጠልቦ ዛዕባዮ። ኣብ መድረኽ ሃገራዊ ነጻነት ብፖለቲካዊ የዋህነት ድዩ ብርሱን ሃገራዊ ስምዒት ደርጊ ምስ ወደቕ ኩሉ ጸገማትና ኣንሳእን ንሓዋሩን መኸተምታ ክረክብዮ ዝብል ዝነበረ ግጉይ ኣገንዝቦ፣ ዘኸፈለናን ዘኸፍለና ዘሎን ከቢድ ዕዳ ዘንገዕና፣ ዳግማይ ኢሳያስ ጥራሕ እንተተኣልዩ ብዝብል ላህመታዊ ፖለቲካዊ ሚዛን ከይድገም ንነገራት ብንቕሓት ከንስተብህለሎምን ክንምክቶምን ኣለና።

ኣብ ትሕቲ ምልካዊ ስርዓት ምንባር ብሓቂ መሪርዮ። እንተኾነ እቲ ዝመረረ ዘበታዊ መግዛእቲ ከመይ ይኣለ? ብስምዒት ዘይኮነስ ብመጽናዕቲ ብንቕሓትን ብዕላማን ክረኣ ኣለዎ። መጻኢና ውሑስ ክኸውን ከም ውልቀታትን ጉድለታትን ዘይኮነ ከም ህዝቢ ክንሓስብ ኣለና። ህግደፍ መንዩ ንህዝብታት ኤርትራ ፈታዊ ወይስ ጸላኢ? ብምኸርን ምሕጽንታን ጸረ-ህዝቢ ደርባዊ ባህሪ ክገድፍ ይኸእል ድዩ? ኣብ ፖለቲካ ኤርትራ እንታይ ዓይነት ለውጢ እንተመጸ ይሓይሽ። ገለ ናይ ሰባትን ዘይመሰረታዊ ፖሊሲታትን ለውጢ ጌርካ ከም ስርዓት ተጸጊኑ ክቐጽል ብምግባር ወይስ። ህግደፍ ነበረ ኣብ ዝኾነሉ፣ ልዑላውነት ህዝቢ ዝኸበረሉ መሰረታዊ ለውጢ? ርግእ ኢልካ ምምዝዛን ብሩህ መጻኢ ናብ ዘውሕስ ውሳኔ ከትበጽሕ ይሕግዝ። እወ! ህዝቢ ከም ህዝቢ ኣበይ ይርባሕ ኣብ ጸገናዊ ለውጢ ወይስ ኣብ መሰረታዊ ለውጢ? ብኸመይ ክሕተትን መልሲ ክረክብን ይግባእ። ብመሰረቱ ጸገና ኣጀንዳ ናይ ህዝቢ ኣይኮነን። ንህዝቢ ዝህቦ መሰረታዊ ረብሓ ድማ የለን። ጸገናዊ ለውጢ ተደናጋጽነት ንህዝቢ ኣየመልክትን። ናፈቕቲ ጸገናዊ ለውጢ ህዝቢ ኣበይ ይርባሕ ከመይ ይርባሕ፣ ጉዳዮም ኣይኮነን። ብንጽር ቋንቋ ውልቀ ሰባት ኣሊኻ ህግደፍ ከም መንግስቲ ምስ ምሉእ ምሓውሩ ይቐጽል። ኢሳያስን ናይ ቀረባ መሳርሕቱን እንተለገሱም፣ ጸረ-ህዝቢ ባህሪ ክገድፍዮ። ካብ ፋሽሽታዊ ተግባራቱ ክቐጠብዮ። ሕጋዊ መንገዲ ሓዙ ክኸይድዮ፣ ወዲ ህዝቢ ክኸውንዮም ዝብሉ ዘለው። መንግስቲ ህግደፍ ከም መንግስቲ ክውገድ የብሉን በሃልቲዮም። ኣብዚ ድማዮ እንታይ ይበሃል ኣሎ ምስማዕ፣ እንታይኸ ክግበር ይድለ ኣሎ ምክትታል፣ ናትካን ዘይናትካን ዝጠቐመካን ዘይጠቐመካን ምንጻር ዘድለ።

ህግደፍ ንህዝቢ ዝጠለመ፣ ካብ ሕጊ ዝፈለለ ብገበን ዝተቐማመጠ ብስነ-መጎት ሓይሊ ጥራሕ ዝረዳዳእ ናይ ውሑዳን ገባቲ መንግስቲዮ። ንቤተሰብ ስውኣት ዝተለገሰ ሓገዛት ዝሰርቕ፣ ንውጉኣት ሓርነት ብጃምላ ዝጨፍጨፈ፣ መሬታዊ ልዑላውነትና ንመናውሒ ስልጣኑ ክብል ንኣራግጽ ባዕዲ ኣሕሊፉ ዝሃበ፣ ኣብ መሸጣ ደቂ-ሰባት ዝተዋፈረ፣ ምስ ሬሳ ዝበኣስ፣ ብጃምላዊ ህልቂት ኤርትራውያን ማሕበረ-ሰብ ዓለም ክሓዝን መንግስታት ሰንደቕ ዕላማኦም ኣብ ፍርቂ ፓሎ እንክሰቅሉ፣ ስድራ ቤት ግዳያት ዳስ ሓዘን ከይተኸሉ ዝኸልክል ኤርትራዊ ኣስተሓሕዝ ዘይብሉ ኢ-ሃገራዊ ኣረሚናዊ ጃንዳዮ። ንመሬት ከም ርስቱ፣ ንህዝቢ ከም ብሕታዊ ኣገልጋሊኡ ዝርኢ ሃላሊ መንግስቲዮ። እኩብ ድምር ናይ ኩሉ ድማ ተመክሮ ናይ ኣስታት 23 ዓመታት ኢደ-ውነናዊ ኣገዛዝኣኡ ንመንነቱ ሓባሪዮ። ህግደፍ ካብ መስመር ሰብኣውነት ዝረሓቐ ብጭካኔ ዝቐትል ጭፍራዮ። ኮታ ባህሪ ኮነ ተግባሩ፣ ክትርህርህ፣ ክትጽመም፣ ተወሳኺ ዕድመ ክትምነዮሉ፣ ተጸጊኑ ክቐጽል ትጽቢት

ክትገብረሉን ዘተባብሶ ቦታ የብሉን። ህዝቢ ኣብ ምሕደርኡ ቅሬታ ከም ዘለዎ፣ ተቐወምቲ ውድባት ከም ዘለዎ ዛጊት እንዳፈለጠ ኣይፈልጥን። ከምቲ “የለኻን ንዝበለካ ኣይተፈጠርካን በሎ” ዝበሃል ንህግደፍ ጸራራግካ ምውጋድ ደኣምበር ተጸጊኑ ክቕጽል ምግባር ነብሰ ቅትለታዊ ጌጋዮ።

ፖለቲካዊ ኩነታት ኤርትራ ኣብዚ መድረኽዚ፣ ኣብ ኣሰካፊ ቀራና መንገዲዮ ዝርከብ። ጉጅለ ህግደፍ ብውሽጥን ብደገን ብዝገብሮ ዘሎ ኣብ ድሕረት ዝተሰረተ መደባት ጽገና፣ ምቕባል ወይ ከም ዘይረከብን ዘይሰግዕካን ናይ ስቕታ ምርጫ ምውሳድ ንብርሰት ኢድካ ምሃብ ማለትዮ። ህግደፍ ከም ቀዳማይ ጸላኢ ኣቐሚጥካ፣ ኣብ ጎኒ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ተሰሊፍካ ንመሰረታዊ ናይ ስርዓት ለውጢ ምቅላስ ከኣ፣ ንዘመናት ርሒቐና ዝጸንሐ፣ ጽምእት ሰላም፣ ደሞክራሲ፣ ማዕርነታዊ ሓድነት፣ ልምዓት፣ ልዕልና ግዝኣተ ሕጊ ኣረጋጊጽካ፣ ኣብ ጉዳይካን ሃገርካን ብቐጥታን ብተዘዋዋሪ መንገድን/ውክልናን/ ወሳኝን ተዋሳኝን ኮይንካ ብመስተርሆት ምንባር ማለትዮ። ጽገናዊ ለውጥን መሰረታዊ ለውጥን ብመንጽር ረብሓን ወሳኝነትን ህዝብታት ከምዘን እንከሎ፣ ርሕቀት ፍልልዩ ናይ ሰማይን ምድርን፣ ገጽቱ ድማ

ፈጸሙ ዘይራኽቡ ከብድን ሕቕንዮ። ኣብ ትጽቢትና ዘይነበረ ዋዴቓ ኣጋጢሙና፣ ከም ጥሙር ህዝብን ልዑላዊት ሃገርን ንቕጽል'ዶ ኣይንቕጽልን ኣብ ንጭነቕሉ መድረኽ ከም እንርከብ ኣሉ ዝበሃል ኣይኮነን። ነዚ ንነብረሉ ዘለና ብሓዘንን እህህታን ዝተዓጀቡ፣ ሰላምን ራህዋን ዝረሓቑ ፖለቲካዊ ባይታ ዝፈጠረ ከኣ ጉጅለ ህግደፍዮ። ነቲ መንገዲ ጥፍኣት ዝመርሖን ዝሰርሖን ንሱዮ። ጠንቂ ህልዊ ሕሰምናን ሰግኣት መጻኢ ዕድልናን ካልእ ዘይኮነ፣ እዚ ብሕሉፍ ሓርበኛዊ ታሪኽ ዝቐዘም ብእኹብካብ ወዲኒታት ዝቐመ መንግስታዊ ጉጅለዮ። እዚ ከኣ ትልኽ ትብል ዘላ ትንፋሱ መሊኦ ትቋረጸሉ፣ ብዝፈጸም ገበን ዝሕተተሉ ደኣምበር፣ “ፍርቂ ነብሰኽን እግዚኣብሄር ይምሓርክን” ዓይነት ብጽገና ገለ ክፋሉ ቆሪጽካ መቃዓይ መድሓኒት ክትህቦ ዝግባእ ኣይኮነን።

ምኽንያቱ ድማ፣ ብሰሪ ጸራ-ህዝቢ ባህሪኡን ፍሽሽታዊ ተግባሩን ካብ ዝበዝሐ ህዝቢ ኣብ ዝተነጸለሉ፣ ብሓሳብ ብደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ኣብ ዝተዳኸመሉ፣ ብደላዩ ሰላም ማሕበረ-ሰብ ዓለም ኣብ ዝተፈንፈነሉ፣ መሕነቕኡ ገመድ ኣብ ክሳዱ ኣእትዮ፣ ኣለኹ ኣይሞትኩን እናበለ ብስም ህዝብን ሃገርን ኣብ ዝግዕረሉን ዘሎ መድረኽ ድሮ ሓመድ ድቦ ይርከብ ኣሎ። ህዝቢ ካብ ሓደጋ ብርሰት ንምድሓን ውድብይ ፕሮግራማይ ዕላማይ ዝበሃል ክንሰምዕ ኣይንደልን። ዝኾነ ፍልልያት ይሃሉ ኩሎም ውድባት ኣብ ሓንቲ ናይ ሓባር ጃልባ ክሳፈሩ ኣለዎም፣ጸላኢና ህግደፍ ከም ስርዓት ብሓፈሻ ዘይኮነስ ብቀንዱ ኢሳያስን ብኣጸብዕ ዝቐጸሩ ናይ ቀረባ መሳርሕቲንዮም። “ሓይልታት ምክልኻል ከም ትካል ሓጥያት የብሉን ክፈርስ የብሉን፣ ሃገራዊ ድሕነት ማለት እቲ ህዝቢ ዘብርስ ዘሎ ትካል ጸጥታ ምዃኑዮ። ንገለ ካብቶም ወሰንቲ ኣካላቱ ኣልጊሰካ ከም ዘለዎ ክቕጽል ኣለዎ። ምምሕዳራዊ ቅርጻ፣ ናይ ወጻኢ ፖሊሲ፣ ቁጠባውን ዜናውን ትካላት ክትንከፉ የብሎምን። ኩሉ ሓጥያት ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ፣ ብህዝባዊ ግንባር ንደሞክራሲን ፍትሕን ማለት ህግደፍ ምስተቐየረ ዝመጸዮ። ኣባላት ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ ነበር ክበራብሩ ኣለዎም።

ኢሳያስን ቀረባ ናይ ጥፍኣት መኻይዱን ብግዳማዊ ጸቕጥን ህዝባዊ ናዕብን ደፊእካ ምልጋስ ጥራሕዮ” ዝብል ሕቡእ ኣጀንዳ ተኸልኩሎም ንብዓት ሓርገጽ ዝነብዑ፣ ብኣቋራጭ ስልጣን ዝሓልሙ ተበለጽቲ፣ መንግስቲ ጌጋታት ክነብሮ ይኸእልዮ። ካብ ሕጂ ግን ካብ ጌጋታቱ ክመሃርዮ። ሓድሽ ፖሊሲታት ከተኣታቱዮ። ኮነ ኢሎም ንመንግስቲ ናብ ጌጋ ንዝመርሑ፣ ብብልሽውና ዝተጨማለቑ፣ ህዝቢ ዝበደሉን ኣካላት መንግስቲ ክሕተቱዮም” እንዳበለ፣ እቲ ዝሓኢ ጉጅለ ኣብ ውሽጢ ሃገርን ኣብ ወጻኢን ዘካይዶ ዘሎ ስውርን ግሁድን ጎስጓጎት ከኣ በቲ ካልእ መዳይ፣ ናይ ሓንቲ ሳንቲም ክልተ ገጸት ምዃኖም፣ ብኣንክሮ ምክትታልን ብንቕሓትን ብስለትን ንምብርዓት ተጊህካ ምስራሕን የድሊ። እዚ ብክልተ በበይኑ ኣካላት ዝቐረበ ዝመስል ሓሳባት፣ ብመልክዑ ደኣምበር ብትሕዝቶኡ ሓደዮ። ንህዝቢ ብምስምሳት ኣደናጊርካ ህግደፍ ይቕጽል፣ ጸገምና ከቢድ ኣይኮነን። ብጽገና ዝፍታሕዮ። መሰረታዊ ለውጢ ኣየድሊዮንዮ ኣብ ዝብል ክሳድ ይራኽቡዮም። ህግደፍ፣ ጠላም፣ ጨፍጫፊ፣ ቀታሊ፣ ዘማቲ፣ ምንጪ ስቓይን ድኸነትንዮ። እቲ ሓቂ እዚ እናሃለው፣ ጸገንቲ እቲ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ተጸዲኑ ዘሎ ኣደራዕ ይቕጽል መንግስትና ይድሓንዮም ዝብሉ ዘለው።

ጽገናዊ ለውጢ ብዝህን መዕቀኒ ንህዝብታት ኤርትራ ይጎድእ ደኣምበር አይጠቅምን። ብፍላይ ከአ ሃላሊ ጃንዳ ህግደፍ አብ ፖለቲካዊ፣ ቁጠባ፣ ዲፕሎማሲ ዕርቃኑ አብ ዝወጸሉ፣ ደላይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ካብ ዝኾነ ግዜ ንላዕሊ ብዓቕን አብ ዝሰሰንሉ፣ ፍልልያቶም አጸቢቦም ሓቢሮም ዝሰርሕሉ ባይታ ፈጠሮም ዓይነታዊ ዝላ ንምርአዩ ተሰፋ አብ ዝህብ ኩነታት አብ ዝርከብሉ ናይ ዓወትን ለውጥን መድረኽ፣ ጽገናዊ ለውጢ ደኣምበር መሰረታዊ ለውጢ አየድልን ማለት እንታይ ማለትዮ። ምርጫ ናይቶም ንልዕሊ 20 ዓመት መመላእታ ብህግደፍ ዝተገፋዕና ዝደመና ዝበኸና እንታይ ይኹን? ደመኛ ጸላኢና ጉጅለ ህግደፍን አምለኸቱን ወድዓውያን ተሓባቦርቱን ብዝነዝሕዎ ዘለው ብንዕቀት ዝተላዕጠጠ ባዶ ነፍሕታት ግዳይ ኮይና ህግደፍ ተጸጊኑ ክቕጽልዶ ንቀበል ወይስ። ከም ስርዓት ተባሕጉጉ ይደርበኖም አብ መቐብሩ። ወነንቲ ናይቲ ንዘመናት ሃረር ዝበልናዮ መሰረታዊ ፖለቲካዊ ለውጢ ንኹን? አብ ንቕሓትናን ውሳኔናን ዝምርኮስዮ። “ተጽግበኒ ቅጫስ አብ መቐሎአ እንከላ አፈልጣ” ከም ዝበሃል፣ አብ ከመይ ዝበለ ፖለቲካዊ ባይታ ንርባሕ፣ ሰላም ንርከብ፣ ንኸበር ደው ኢልካ ምሕሳብ አገዳሲዮ። ጽገናዊ ለውጢ ትኳንን ቁንጭንን አብ ዘይፍለይዎ አረጊት ህድሞ ልዋም ድቃስ ዘይብሉ ሓኸፍ እንዳበልካ ክትነበር ምምራጽ ማለትዮ። መሰረታዊ ለውጢ ከአ ትኳንን ቁንጭንን ዝሕብእሉ ነቓዕ አብ ዘይብሉ ጽሬቱ ዝተሓለወ ቤትካ ቀሲንካ ከም ምንባር ዝወሰድዮ። ስለዚ አብ መንጎ ጽገናዊ ለውጥን መሰረታዊ ለውጥን ዘሎ ፍልልይ ምስ መጻኢ ዕድልና ብምንጽጻር ክንሪእ ይግባእ። ብፍላይ እቶም ብአካል ካብ ህግደፍ ወጻኢ ዝመስሉ ብእምነቶም ዕድመን ቀጻልነትን ጉጅለ ህግደፍ ዝምህሉ ጸጋኒ አረአእያታት ዝውንኑ ወገናት በዓል መንዮም ዝጥቀሙሉ ስልትታትከ እንታይ ይመስል እንዳተኸታተልና፣ ጽገናዊ ለውጢ ተበለጸትን ጸገንትን ዝራኸብሉ ክሳድ ምኳኑ ተረዲእና፣ አብ ኤርትራ መሰረታዊ ፖለቲካዊ ለውጢ ንምርግጋጽ ንረባረብ።

ናይ አንበብቲ ግምዲ

ማንዴላ ሃወርያ ፖለቲካ አፍሪቃ፡

ደቡብ አፍሪቃዊ ውሩይ ናይ ነጻነት ተጋዳላይ ኔልሰን ማንዴላ ብ1918 ናብዛ ምድሪ መጸኡ ብዕለተ ሓሙስ 5 ታሕሳስ 2013 አብ መበል 95 ዓመቱ ካብዛ ዓለም ሓንሳብን ንሓውሩን ብስጋ ተፈልዮ። ውሩይን ተፈታውን ኔልሰን ማንዴላ ሰብዮ፣ ሰብ ስለዝኾነ ድማዩ ብሕጊ ተፈጥሮ ተሰነፋ ብሞት ዝተፈልዮ። ባህሪ፣ ጽንዖትን ተግባርን ማንዴላ ግን ሃወርያ ፖለቲካ አፍሪቃ ካብ ምባል ሓሊፈ ብናተይ ዕድመ ካብ ዝረአኸዎ፣ ዝሰማዕክዎ፣ ዘንብብክዎ ድሕሪ እከለ ወይ መሰታ ክስቶ ኢሊ ዘወደድሮም ሰባት የብለይን። ኔልሰን ማንዴላ ብፍላይ አብዛ ብድሕረትን ድኸነትን ትሕመሱ፣ ብቂምን ቅርሕትን ዝሰርሑ መራሕቲ ተፈልዮማ ዘይፈልጡ አህጉርና አፍሪቃ መወዳደርቲ ክትረኽቡሎ ዝከኣል አይኮነን። ማንዴላ ልዕሊ ዝኾነ ብአድላዊ ፖሊሲ ዓሌታዊ መንግስቲ ደቡብ አፍሪቃ፣ ጸሊም ብምኳኑ ጥራሕ ብሕብሪ ቆረብቱ ሰብአዊ ክብሩ ተዋሪዱ፣ ተገሪፉን አብ ለይትን መዓልትን ዘይፈልዮሉ ጸልማት ክነብር ንሕለፈት ተፈሪዱ ክነሱ፣ ካብ ዕላምኡ ፈልከት አይበለን። ንኹሉ ተጻዊሩ ክሳብ ፍጹም ዓወት ን27 ዓመታት አብ ቤት ማእሰርቲ ብጽንዓት መኪቱ።

ነገር ተገልቢጡ፣ ፍትሒ አብ ልዕሊ ዓመጽ ነጊሳ። ውሩይ ማንዴላን ብጻቱን አብ ልዕሊቶም ብሕብሪ ቆረብቶም ንሕልፈት ዝፈረድዎም አብ ፖለቲካዊ ቦታ ደይቦም። ሕነ ክፈድዩ ክኣስሩ ክቐትሉ ሃብቲ ጸላእቶም ክራሱዩ ዘኸእሎም ፖለቲካዊ ስልጣን ጨቢጦም እንዳሃለው፣ አይኮነን እቲ ዓሌታዊ ስርዓትን ደገፍቱን ደላዩ ሰላም ማሕበረ-ሰብ ዓለምንውን ዘይተጸበዮ፣ ካብ ቂምን ቅርሕንትን ርሒቐም አብ ዓለምና ቅድሚ ሕጂ ዘይተራእዩ መንገዲ ሓቕን ዕርቅን ተኸቲሎም። ቀተልትን ተቐተልትን ብሓደ ብሰላም ክነብርሉ ዝኸእሉ ጥጡሕ ፖለቲካዊ ባይታ ፈጠሮም። ልዕሊ 300 ዓመታት ዕድመ ዘቑጸረ ዓሌታውነት ዝመበገሲኡ ግርጭት ደቡብ አፍሪቃውያን ዘደቅስ መፍትሒ ሓሳብ፣ መንገዲ ሓቕን ዕርቅን አብ ምክታል እጃም ተቐላባይ ኔልሰን ማንዴላ

ልዑል ብምንባሩ ድማ፡ ብዓለም ደረጃ አቦ ዕርቀ-ሰላም ተሰይሙን አድናቆት ረኸቡን። ዕለተ ሓሙስ 5 ታሕሳስ 2013 ዜና ዕረፍቱ ካብ ደቡብ አፍሪቃ ምስተቐለሐ ከኣ፡ ማሕበረ-ሰብ ዓለም ሓዘኑ ገለጹ። ኣብነቱ ክኸተል ቃል ኣትዩ። ብዙሓት መንግስታትን ኣህጉራዊ ትካላትን ንሰለክብሩን መግለጺ ሓዘኖምን ሰንደቕ ዕላምኦም ኣብ ፍርቂ ክስቀል ጌሮም፡ ከም ኣብነት ህንዲ ን5 መዓልቲ ኢትዮጵያ ን3 መዓልታት መዓልቲ ሓዘን ኣውጅም። ብ12 ታሕሳስ 2013 ልዕሊ 90 መራሕቲ ሃገራት፡ ኣህጉራውያን ትካላት፡ ፈተውቱን ኣድናቕቱን ኣብ ዝተረኸቡሉ፡ ሰፊሕ ሽፋን ማዕከናት ዜና ብዘለዎ ቅድሚ ሓመድ ደብ ምፍጻሙ ስንብታ ተገይርሉ። ብ15 ታሕሳስ 2013 ድማ ብተመሳሳሊ ሰፊሕ ሽፋን ማዕከናት ዜና ዓለም ብዘይተፈልዮ ኣገባብ ብኣማኢት ኣሸሓት ዝቐጸሩ ደቡብ አፍሪቃውያንን ካልኦትን ኣብ ዝተረኸቡሉ ኣብ ትውልዲ ዓዱ ኩኑ ሓመድ ኣዳም ለቢሱ።

ስለዚ ሕልፊተ ህይወት ኔልሰን ማንዴላ ጉድኣቱ ንደቡብ አፍሪቃውያን ጥራሕ ዘይኮነ፡ ንኩሉ ደላዩ ሰላም ማሕበረ-ሰብ ዓለም ብሓፈሻ፡ ዝዚ ኣብ ሲኦል ዝነበር ዘሎ ህዝቢ ኣፍሪቃ ከኣ ብፍላይዩ ዝበል ርድኢት ኣለኒ። ብሕብሪ ቆርቦቱ ተዋሲኑ 27 ዓመታት ኣብ ቤት ማእሰርቲ ዝተዳገነ ኔልሰን ማንዴላ ካብ ቂምን ቅርሕንትን ዝመበገሲኡ ሕገ ምፍዳይ ርሒቑ፡ ናይ ዘመናት ሕሰም፡ ምስ ደመኛታት ጸላእቱ ብዕርቀ ሰላም ተሓቐቑ። ክነብር ዘኸእሎ መንገዲ ቀይሱ ብሃገር ደረጃ ሓድሽ ህይወት ኣብ ዝዘርኣሉ፡ ኢሳያስን ጃንድኡን ንልዕሊ 22 ዓመታት፡ ዝጭበጥ ምክንያት ብዘይብሉ ህይወት ሰብ ክቐዝፉ፡ ፍልልያት ብቐንጸላ ከተኣናግዱ፡ “ኣብ ኩሉ ንሕና፡ ኩሉ ድማ ንዓና” ብዝበል ስሱዕ መንገዲ፡ ብቂምን ቅርሕንትን ክሳብ ምስ ሬሳ ክበኣሱ ምርኣይ ከም ኤርትራዊ ዓሚቕ ሕፍረት ይስመዓኒ። ተፈታውነት ማንዴላ ግን ህያው ኮይኑ ክነብርዩ። ምክንያቱ ሃወርያ ፖለቲካ ኣፍሪቃ ስለዝኾነ።

ሮቤል በርህ ካብ ደቡብ አፍሪቃ

ትብጻሕ ናብ ዝኸበርኩም ኣዳለውቲ መጽሔት ህዝባዊ ደሞክራሲ፡ ዝኸበረ ሰላምታይ ክቐድም፣ ሰላም ከመይ ኣለኹም? ሰናይ ክትህልው እምነ። በሉ ንዑደት ጅነራል ህግደፍ ስብሓት ኤፍሬም ናብ ስዊድንን ምስኡ ዝተተሓሓዙ ነገራት ኣመልኪተ፡ ዘይፈለጠ ክፈልጦ ዘለዎ ኢሊ ዝረኣኸዎ መልእኽቲ እስደልኩም ኣለኹም ናይ ፊደላትን ኣቀማምጣ ሓረጎትን ጌጋ እንተለዎ ኣሪምኩም ኣብ ናይ ኣንበቢቲ ዓምዲ ከተተኣናግዱለይ ሓደራ እንዳበልኩ ናብቲ ቀንዲ ትሕዝቶ መልእኽተይ ክኣቱ።

ክቡራት ተቐላሰቲ፡ ደረጃ ፖለቲካዊ ውድቀት ኤርትራ፡ ሕሰረት ሰብኣዊ ክብረት ኤርትራዊ ዜጋ፡ ኣይኮነን ንዓና ነቶም ሰብ ጉዳይ ንደላዩ ሰላም ማሕበረሰብ ዓለምውን ብሩህ ስለ ዝኾነ፡ በዓል እክለ ብጸጥታ ህግደፍ ተኣሲሮም ተዓፊኖም ተረሽኖም፡ ኣብ ሓውሲ ደሴት ሲና ከምዚ ተፈጸሙ፡ ኣብ ማእከላይ ባሕሪ ከምዚ ተደጊሙ ኣብ ዝበል ዝርዝር ክእተወኩም ኣይደልን። ምክንያቱሲ ንቐባሪ ምርዳእ ስለዝኸውን። መበገሰይ ደባዊ ኩናት ኤርትራን ኢትዮጵያን ብመደብ ኢሳያስ ንመናውሒ ዕድመ ስልጣኑ ክብል ከም ዝወለዖ፡ ኣብ መዓእታ ድማ ፈትዩ ክሳብ ዝጸልእ ተዳሂኹ፡ ሰብኣውን ንዋታውን ሃብቲ ሃገር ኣዕንዩ፡ ልዑላዊ ክብርና ኣድፊሩ ናብ ባህሪያዊ ቦትኡ ምምላሱ ዝፍለጥዩ። እቲ ጉዳይ ኣብ ኣህጉራዊ መጋባእያ በጺሑ ብይን ረኸቡ ኣብ ባይታ ንጹር ሸኻል ምትካል ጥራሕ ዝተረፎ ኩነታት ተንጠልጢሉ ከም ዝርከብውን ኩሉ ሰብ ዝፈልጦ ይመስለኒ። እቲ ኣቐዲሙውን ሰላም ህዝብታት ኤርትራን ጎረባብቲ ሃገራትን ብምዝራግ ከም ጽቡቕ መናውሒ ዕድሙ ስልጣን ክኾኖ ዝሃደሶ ጉጅለ ኢሳያስ ብመሰረት ውሳኔ ዘሂግ ቁሸት ባድመ ናብ ኤርትራ ተወሲና ዝበል ከም ፍጹም ክሳራ ዘይብሉ ዓቢ ዓወት ኣብ ኣእምሮ ኤርትራውያን ግጉይ ስእሊ ንምቕራጽ ካብ ልክዑ ንላዕሊ

ከሰራሰር ተራእዮ። አብ ዝተፈላለዩ ከባቢታት ብዙሕ ህዝቢ ዝነበረሉ መሬት ኤርትራ ብመሰረት ውሳኔ ዘሂግ ናብ ኢትዮጵያ ኣትዩ ከም ዘሎ ኣይገልጽን። ክገልጽውን ኣይደልን። ቡቲ ካልኣይ ወገን ጉዳይና ኣብ ሕጊ በጺሑ ብይን ተሞሃብዎ ኣሎ። መን ተረቢሑ መን ተጎዲኡ፣ መን ተዓዊቱ መንከ ተሳቢሩ ንህዝቢ ኤርትራን ማሕበረ-ሰብ ዓለምን ገዲፍና፣ ሕጂ ብመሰረት እቲ ውሳኔ ኣብ ዙርያ ጠረጴዛ ኮፍ ኢልና መደምደምታ ንግበረሉ ንዝብል ርእይቶ ብምንጻግ፣ ብውድብ ሕቡራት ሃገራት ንዝተመደበ ሓይሊ ዓቃብ ሰላም ንብረቱ ራስዩ ብምብራር፣ ቁሽት ባድመ ኣብ ስምዒት ኤርትራውያን ዘለዎ ዝተጋነነ ስፍራ ተበሊጹ፣ ንልዕሊ 10 ዓመት ብድጋፍ ልዕሊ ሓያል ኣመሪካ ልዑላዊ መሬትና ብመሰረት ውሳኔ ኮሚሽን ዶብ ዝሃቦ ብይን ብናቱ ኣገላልጺ ብስርዓት ወያነ ተታሒዙ ስለዘሎ፣ ቅድሚ ምክባር ልዑላውነት መሬት ድማ ክስራሕ ዝከኣል ነገር ስለዘየለ፣ መንግስትን ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ ኣብዚ ጉዳይ እዚያም ተጻሚዶም ዘለው ብዝብል፣ ብፍጹም ሕፍረት ዘይስመዖ ድርቅና ተስፋ ህዝቢ ኣጸልጊቱ ክግዕር ጸኒሑ። ብፍላይ ካብ መጀመርያ ወርሓት 2012 ብናቱ ዓዳምነት ብወተሃደራት ኢትዮጵያ ድሕሪ ዘጋጠሞ ጽፍዒት፣ “ ዓው ኢልካ ዘይብኩዮ ሞት ሕጹይ” ከም ዝበሃል ኣይኮነን ግብረ-መልሲ ክህብ ሃራሚ ባዕሉ ሃሪመ ኢሉ ክሳብ ዝገልጽ ተሃሪመ ኣይበለ፣ ልዑላውነት ተደፊሩ ዝብል ክሲ የለ፣ ትም ሕትም ኣብ ማይ ዝኣተወት ኣንጭዎ ኮይኑ። ከምቲ ድሕሪ መቐዘፍቲ ናይ ኣማኢት ህይወት ኤርትራውያን 3 ጥቅምቲ 2013 ኣብ ባሕሪ ሜዲትራኒያን ማሕበረ-ሰብ ዓለም ብጉዳይና ክሓዝን መፍትሒታት ከናዲ ላዕሊ ታሕቲ እንክብል ደሃይ መንግስቶም ዝጠፍኦም ደገፍቱ ኣብ መርቡብ መስከረም ኔት “ መንግስቲ ኤርትራ ዝረኣየ ዓይኑ ይብራህ” ክብሉ ዝሓተትሉ ቀስብቐስ ዕንደራታቱ እንዳተሸምረረ፣ ትንፋስ ነፍሕታቱ እንዳሓጸረ መጸኡ።

ንዚያዳ ጭቡጥ ኣተሃላልውኡ ዘነጸረልና ድማ፣ በዓል ምሉእ መዓርግ ጀነራልን ሚኒስተር ሚኒትሰሪ ምክልኻልን ክንሱ፣ ካብ ናይ መወዳእታ ሰሙን ወርሒ 11 2013 ጀሚሩ ብሑን ናብ ሸወደን ኣትዩ፣ ብስቱር ኣገባብ ካብቶም እሙናትን ውፉያትን ዝብሎም ኣመለኸቱውን ዚያዳ እሙናትን ውፉያትን ምስ ዝበሎም ተራኸቡ ዘግሃዶ ሓቂዮ። ጀነራል ህግደፍ ስብሓት ኤፍረም ኣብዚ ምስ ዚያዳ እሙናት ዝብሎም ዝገበሮ ፍሉይ ርክብ፣ “ዓበይቲ መንግስታት ማለት ከም ራሻን ቻይናን ምስ ኢትዮጵያ ዘለኩም ናይ ዶብ ጸገም ብዘተ ፍትሕዎ ይብሉና ስለ ዘለው ክንፍጽሞ ንሓሰብ ስለ ዘለና ንምሕባር፣ መጸኡ” ክብል ከም ዝገለጸሎምን ሽዑ ንሽዑ “ንሕናኮ ቆልዑ ኣይኮናን ልዑላውነትና እንዳበልኩም እዚ ኩሉ ህዝቢ ኣጥፊኩም ሕጂ ከምዚ ክትብሉ” ዝብል ተቓዎም ከም ዝገጠሞ ኣብ ሸወደን ዝነበሩ ኤርትራውያን ብቐረባ ዝፈልጥዎዮ። እቲ ነውራም ልኡኽ ኢሳያስ ዝኾነ ጀነራል ሰግኣት ፈተወትና ናይ ዝበለን ራሻን ቻይናን ኢትዮጵያ ናይ ምብትታን ሓደጋ የንጸላልዎ ስለዘሎ፣ ኢትዮጵያ እንተፈሪሳ ድማ ንኤርትራ ሰላም ስለዘይህባ እቲ ጉዳይ ንድሕነት ኢትዮጵያ ከበሃል ጉዳይ ዶብ ብዘተ ክትፈትሕዎ ኣለኩም ከም ዝበልዎዮ ንእሙናተይ ዝብሎም ገሊጽሎም።

ብርግጽ ንኹሉ ዝንቡዕ ፖሊሲታቱን ጉጅላዊ ረብሓታቱ ዘቐድም ትሕቲ ሃገራዊ ስምዒቱን ፈሊጦም ንመሰረታዊ ለውጢ ክቃለሱ ንዝጸንሑን ዘለውን ወገናት እዚ ሓድሽን ዘገርም ኣይመስለንን። ነቶም ዘዝተባህሎም ክደግሙ ዝጸንሑ ኣምለኸቲ ግን ጀነራል ስብሓት ልክልኪም ስለ ዝነገርም ከዩመስገንክዎ ክሓልፍ ኣይደልን። ኣምለኸቲ ህግደፍ ካብዚ ንላዕሊ ንመንነት ህግደፍ ዝኸውን መረጋገጺ ክረኽቡ ክጽቡዩ ዘለዎም ኣይመስለንን። ኣብዚ ሕጂ እዋን መንግስትና ዝረኣየ ዓይኑ ይብራህ ኢሎም ደሃይ መንግስቶም ዝገብርሉ ዘይኮነ፣ “ ንህግደፍ ዝኣመነን ማይ ዝሓቕኑን ሓደ” ኢሎም ምስ ነብሶም ዝዕረቐሉን ዝበደልዎ ህዝቢ ዝኸሕሰሉን መድረኽ ዝኣኸለ ይመስለኒ።

ኑራ ኣሕመድ ካብ ሸወደን

ውድግዊ ምቅብባልን ምትሕግጋዝን ፈጠርና ንቃለሰ።

ኤርትራ ካብተን ብቅዋም ክምረሓ ዕድል ዘይረኽባ ሃገራት ሓንቲያ። ስለዝኾነ ኣብ ሃገርና ህዝብታትና፡ ንነጻነቶምን መሰሎምን ከውሕሱ ዝኸለሉ ሕግን መምርሒታትን ስኢኖም ኣብ ምስቓይ ዝርከቡ ምዃኖም ንኹሉ ተግዳሮት ብሩህዮ። እቲ ኣረሚናዊ ስርዓት ግን፡ ማሕበራት ክወደባን መሰል ናይ ኣባላተን ክሕልፍን ከረጋግጽን ኣፍቂደዮ ኢሉ ከደናግር ብስም ማሕበራት ሃማደኤ፣ ሃማመተኤ፣ ሃኮሰኤ ዝብሉ ኣስማት ጠሚቑ ዝኾነ ይኹን መሰል ዘይብለን ብድሌቱን ድፍኢቱን ክውደባ ብምግባር፡ ከም ንጡፋት መሳርሒኡ ብምጥቃም ክሰርሕ ካብ ዝጅምር ዓሰርተታት ዓመታት ኣቑጺሩ ኣሎ። ብሓቀኛ ትርጉምን መግለጽን ናይ ስቪክ ማሕበራት ክምዘን እንከሎ ግን፡ ኣብ ኤርትራ መሰልን ነጻነትን ሕጋዊ ውሕስነትን ዘለወን፡ ስቪካዊ ማሕበራት የለዎን። ምክንያቱ ኣብ ሃገርና ቅዋም የለን። ካብ ቅዋም ዝምንጩ ነጻነትን መሰል ስቪካዊ ማሕበራትን ኣባላተንን ዝሕሉን ዝጠቕምን ሕጊውን ኣብ ሃገርና የሎን።

ስለዝኾነ እተን ብዝተፈላለዩ ኣስማት ዝጽዋዓ ማሕበራት ኣብ ኤርትራ ዘለዎ እምበኣር፡ ናይ ፖለቲካዊ ፓርቲ ህግደፍ ኣባላትን መሳርሒ መሓውራትን ምበር ውድባዊ ነጻነትን መሰልን ናይ ኣባላተንን ዘውሓሳ ማሕበራት ስለዘይኮና፡ ኣብ ኤርትራ ሓቀኛታት ስቪክ ማሕበራት ዝበሃላ የለዎን ክበሃል ቅኑዕዮ ዝኸውን።

እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ፡ ኣብ ወጻኢ ኣብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ዝነበሩ ኤርትራውያን ብናይ ዝነበሩለን ሃገራት ሕግን መምርሕን መሰረት ዝተመስረታ ዝተፈላለዩ ስቪክ ማሕበራት ህልዎትዮን። እዞን ዝተፈላለዩ ስቪክ ማሕበራት እዚኣተን ዋካዕ ናይ ኣባላተን ጠቕምን መሰልን ንምዕቃብ ብስም ስቪካዊ ማሕበራት ዝተወደባ እንተኾና ካብ ስቪካዊ ማሕበራዊ ዕማማተን ሓሊፊን ኣንጻር መንግስቲ ህግደፍ ዝሰላሰል ዘሎ ህዝባዊ ቃልሲ ኣብ ፖለቲካዊ መዳይ ከበርክታኦ ዝጸንሓን ዘለዎን ናይ ቃልሲ እጃም ብቐሊል ዝረከ ኣይኮነን። ንኣብነት ኣብ 2010 ዝተኻየደ ሃገራዊ ዋዕላ ንደሞክራሲያዊ ለውጥን፡ ኣብ 2011 ዝተኻየደ ሃገራዊ ጉባኤ ንደሞክራሲያዊ ለውጥን ዘርእዮኦ ተሳትፎን ዘበርክተኦ ናይ ቃልሲ እጃምን ብኣብነት ምጥቃስ ዝከኣልዮ።

ኣብዚ ምስ ፖለቲካዊ ውድባት ተደጋጊናካ ክካየድ ዝጸንሐ መስርሕ ቃልሲ ግን ምስ ፖለቲካዊ ስልጣን /ፖለቲካዊ ሓላፍነት/ብዝተታሓተዘ ምክንያት ኣብ መንጎ ስቪክ ማሕበራትን ፖለቲካዊ ውድባትን ዝተወሰነ ዘይተፈትሐ ናይ ኣረዳድኦ ጸገማት ጸኒሑን ገና ይቕጽል ኣሎንዮ። ንሱ ከኣ ብወገን ገለ ኣባላት ስቪክ ማሕበራት ኣብ መስርሕ ቃልሲ ስልጣን 60% ንሰቪክ ማሕበራት ክወሃብ ኣለዎ ዝብል ርእይቶ ክኸውን እንከሎ ብወገን ገለ ኣባላት ፖለቲካዊ ውድባት /ሰልፍታት/ ድማ ነቲ ኣብዚ ግዜዚ ኣብ ወጻኢ ዝተመስረታ ስቪካዊ ማሕበራት ኣንጻር መንግስቲ ህግደፍ ዘካይዳ ዘለዎ ፖለቲካዊ ናይ ቃልሲ ተራ ንጎሲ ብምግዳፍ “ስቪካውያን ማሕበራት ዘይፖለቲካዊ ማሕበራትዮን ንስልጣን ዘይወዳደሩ ናይ ህዝቢ ምትእኽኻብ እዮን፡ ሃገራዊ ቅዋም ብዝህበን መሰል መሰረት ናይ ኣባላተን መሰልን ነጻነትን ንምውሓስ ዝተወደባን ኣብ ልዕሊ መንግስትን መደባት መንግስትን፡ ተጽዕኖን ድፍኢትን ናይ ምፍጣር ዕላማን ዕማምን ጥራሕዮ ዘለወን ፡ ስለዚ ስቪክ ማሕበራት ኣብ ፖለቲካዊ ስልጣን /ሓላፍነት/ ክሳተፉ ኣይግበኣንን፤ ምስ ፖለቲካዊ ውድባት ሽርክና ፈጠረን ሓጋዚ ተራ ጥራሕ ክጸወታዮ ዘለወን” ዝብልን ዘዩቃድው ርእይቶታት ክንጸባረቑ ጸኒሑምን ኣለውን። እዚ ዝተፈላለዩ ርእይቶታትን ኣገንዘቦታትንዚ ድማ ዘቀራርብ መፍትሒ ስለዘይረኽብ ካብቲ ኣብ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ካብ ዝረኣዮ ጸገማት ሓደ ኮይኑ ዘይሓጋዚ ተርኡ ክጸወት ዝጸንሐን ዘሎን ነጥቢዮ።

እዚ ብክልቲኦም መሓዞት ናይ ቃልሲ ዝኾኑ ሓይልታት ዝረከ ዘሎ ጌጋታት ዝሓዘለ ርእይቶታት ተወሃሂዶምን ተደግጊፎምን ከይቃለሱ እናገትኦ ክነጸጸጉን ነጠፎም ከይሰርሑን ኣብ ምግባር ዘይሓጋዚ ተራ ዝጸወት ዘሎዮ በሃሊዮ። ብወገኑይ መፍትሒ ኮይኑ ዝረኣየኒ ሓሳብ፡

- 1. ገለ ፖለቲካዊ ውድባት /ሰልፍታት/ ኣብ ልዕሊ መንገት፡ ዕላማን ተራን ናይ ስቪካዊ ማሕበራት ካብ ሓፊሻዊ ኣድማሳዊ መግለጽን ትርጉምን፡ ብምብጋስ ብዝገብርኦ ዘለዎ ገምጋምን ዝህባኦ ዘለዎ መግለጽን፡ ምስ ህልዊ ጭቡጥ ወድግዊ ኩነታትናን፡ ስቪካዊ ማሕበራት ዘበርክታኦ ዘለዎ ናይ ቃልሲ ፖለቲካዊ

ተራን አብ ግምት ዘየእተወን ብልክዕ ዘይረኣዩን ስለዝኾነ አብዚ ጉዳይዚ ዳግማይ ገምጋምን ሚዛንን ክገብራ ይግባእ። ካብኡ ብምብጋስ ድማ ስቪካዊ ማሕበራት ምስ ጭቡጥ ዕማማተንን ኣተሃላልዋኦንን አብ ፖለቲካዊ መዳይ ቃልስን ሽርክነታዊ ሓላፍነታዊ ቦታኦንን ብምምዝዛን አብቲ ቃልሲ ከበርክትኦ ዝኸእላ እጃምን አብ ግምት ብምእታው፡-ብዝግኛመን ክሳተፋ ዝርኢ ፖለቲካዊ ርእይቶ ክጭብጣ ክበቕዓ ኣለወን በሃለይዮ። ካብዚ ወጻኢ አብቲ ብሽርክነት ዝቃለሳሉ ፖለቲካዊ መዳይ ምስሰረሓተን ኣጠግዒመን ብዝግኛመን አብ ዘድማዓሉ ናይ ሓላፍነት ቦታ ክሳተፋ ዮብልንን ዝብል ዘይወድግውን ዘይሓላፍነታውን ርእይቶ ሒዞን ምድራቕ እንተመሪጸን ግን ኣንጻርቲ ሽርክነታዊ ቃልሲ እምበር ንጠቕሙ ኣይኮነን።

- 2. ካብ ገለ ወገን ስቪካዊ ማሕበራት ዝረኦ ዘሎ ግጉይ ርእይቶ ድማ “ ንሕና ናይ ህዝቢ ተወካልቲ ስለዝኾና አብ ፖለቲካዊ ስልጣን ዝበዝሐ ቦታ ክወሃበና ኣለዎ” ዝብል ዝተጋነነ ዘይወድግዊ ርእይቶ፡ ክመዓራረ ዘለዎ ኮይኑ፡ ዘለናዮ መስርሕ ቃልሲ ህዝቢ ንፖለቲካዊ ስልጣን ዝመርጸሉ/ዝውክለሉ/ መድረሽ ኣይኮነን። ምስ ጭቡጥ ኩነታትና ግን ዝተወደባ ስቪካዊ ማሕበራት ወካልተን ዝመርጸሉ/ዝውክለሉ/ አብ ዘፍቅድ ኩነታት ኢና ንርከብ ዘለና። እዚ ብኣገንዘብ ክተሓዝ ዘለዎ ይመስለኒ።

ካብዚ ብምብጋስ ድማ ስቪካዊ ማሕበራት ብሓደ ገጽ ናይ ስቪካዊ ማሕበራት ዕላመኦንን መሰለንን ንምርግጋጽ እናነጠፋ፣ በቲ ካልእ ገጽ ድማ አብቲ ቃልሲ ዘበርክተኦ ዘለዎ ፖለቲካዊ ኣስተዋጽኦ፡ አብ ምብርካት ምስ ዘለወን ተሃማዒ ናይ ስቪካዊ ማሕበራት ዕማማት ጎኒ ንጎኒ አብ ፖለቲካ ከም መሻርኽትን ተዋሳኒትን ኣካላት መጠን አብ ዘድመዓሉን ክሳተፈኦዝኸእላ ዕማማትን ጽፍሕታትን ብምስታፍ ተረኦን ክጸወታ ከም ዘለወንን ከም ዝኸእላን ነብስን ክዕግባን፡ ብኡ መጠን ናብቲ ምስ ፖለቲካዊ ውድባት ብሽርክና ክዕወት ዘለዎ ህዝባዊ ቃልሲ ብዕግበትን ተወፋይነትን ክዋሳኣዩ ዝግበኦን። ፖለቲካዊ ውድባት ይኹና ስቪካዊ ማሕበራት፡ ንወድግዊ ኣተሃላልዋኦንን ኩነታተንን ክጸወታኦ ዝግበኦን ናይ ቃልሲ ሓላፍነትን ብግቡእ ከይረኣዮ በብዝመስለንን ብዝደልዮኦን ኣገባባት እናተነጸጸጋ፡አብ ሕድሕድ ክብርን ዋጋን እናተነፋፈጋን፡ ብከምቲ ዝጸንሓኦን ዘለዎኦን ኣገባብ ክቃለሳ እንተመሪጸን ግን፡ አብ ህዝባዊ ቃልሲ ሓድነተን ክልሕልሕ ኣበርክቶኦን ክንእስን ክበኩርን ዝገብር ኩነታት እናማዕበለ ናብ በበይንኻ ምንጣፍን ዘየድማዒ ቃልሲ ምክያድን ክእቶ ግድንዩ ዝኸውን። ከምዚ ዓይነት ኣካይዳ ድማ ንተላፊንቲ ሓይልታት ተቓዋምቲ ካብ ምድኻም ሓሊፉ ንኣረሚናዊ ስርዓት ህግደፍ፡ ምቹእ ኩነታት ዝፈጥርዩ ዝኸውን። ስለዝኾነ ሕድሕዳዊ ምቅብባልን ናይ ቃልሲ ምትሕግጋዝን ፈጠርና ክንቃለስ ኣለና በሃላዮ።

ካብ ተስፋ ማርያም ም/አብ

ካናዳ ተርጉፍ

የወገን ንግድ ምርጫ ምልክት!